

auttajia. Ennen kuitenkin oli näihin yleensä turvauduttava ja heidän apuansa kiitollisuudella käytettävä, sillä he antoivat sen hyvässä tarkoituksessa. Ei ollut heidän vikansa, jos apu oli kurjaa. Se oli näköään järjellinen, vaan kuitenkin sokea järjetön, ihmisten muodostama yhteiskunta, joka ei juuri mitään tehnyt tämänkään epäkohdan poistamiseksi. Sielläkin, missä jo nykyäänkin kättilö on saatavissa, estää köyhyys yhä suurta osaa synnyttäjiä sitä käyttämästä. Sillä vaikka olisikin varaa sen verran, että kustantaa kättilön, niin sentään tarvitaan välttämättä toinenkin hoitaja tuona aikana, joku, joka pitää taloudesta ja muusta huolta, jonnekin viikon päivät edes. Kättilöltä ei mitenkään voida vaatia muutenkin jo vaikean toimensa ohella vielä käymään käsiksi vieraan, monella tavoin kurjan ja puutteellisen perheen taloutta hoitamaan. Mutta nuo kylän mummot ne tavallisesti hoitelevat nuo muutkin taloustehtävät, ja niin ne kaikki menee siinä samassa.

Ja taloudellinen asema, varallisuus, enemmistöissä köyhälistön keskuudessa, on yhä se joka määrää, että sen pitää näin tapahtua, ja siitä syystä yhä vielä turvaudutaan niihin henkilöihin, jotka eivät ole mitään oppia tätä tehtävää varten saaneet.

Kättilöllä sanomattakin on niin suuri merkitys, ei ainoastaan synnytyksen onnelliseen kulkuun, vaan myöskin säästämään synnyttäjä monilta tarpeettomilta pitkiltä kärsimyksiltä. Sillä minkä vähemmät ovat kärsimykset sitä reippaampana ja terveempänä säilyttää synnyttäjä ruumiinsa voimat jälkeenkin päin, mikä ei suinkaan ole pienestä merkityksestä jokaisen elämässä. Eikä ole juuri ainoastaan ne kärsimykset, jotka ovat olleet poikkeuksetta köyhälistön äitien osana yleensä suorittaessaan tätä äitiyden pyhää tehtävää, jotka ovat surkastuttaneet heidät kaikki ennen aikaansa, tehneet heistä vain varjoja, siitä mitä heidän pitäisi olla.

On siis mahdollisimman tehokkaalla tavalla edistettävä asiain kulkua siihen suuntaan, että *kaikilla* synnyttäjillä on mahdollisuus käyttää kättilön apua, sillä *kaikilla on siihen yhtä suuri tarve, ja ennen kaikkea — yhtä suuri oikeus*. Että tämä kysymys on vireillä eduskunnassakin, on ilahduttavaa ja antaa sijaa toiveille tässä suhteessa suuremmille parannuksille. Järjestettäköön kättilön palkkaus kuntain tai valtion suoritettavaksi, kaikissa tapauksissa on se yhteiskunnan velvollisuus.

Mutta kuitenkin on meidän innokkaasti terästetyillä voimilla taisteltava sosialidemokratian voittoon viemiseksi, ei ainoastaan tuon yhden tätä asiaa koskevan kohdan saavuttamiseksi, missä vaaditaan maksuton lääkäri, lääkkeet ja synnytysapu, vaan yleensä vapauttaaksemme köyhälistön siitä puutteellisesta taloudellisesta asemasta, jossa nainen raskaudenkin aikana on pakotettuna raatamaan liian raskaassa työssä, joten estetään hän ensin järjestelmällisesti itseään hoitamasta raskauden aikana, toiseksi saamasta tarpeensa mukaisista apua. Niin valmistaa yhteiskunta tuon teloitustalavan naiselle, joka synnyttää sille uudet raatajat. Vasta silloin on äitiydelle kuuluva huomio ja arvo osotettu, kun nainen on orjamaisten raskaasta työstä ja riuduttavasta elatuksen murheesta vapautettu. Vasta silloin kun syntymä yleensä pidetään suurena ja pyhänä, kun myönnetään sille kuuluvat oikeudet, vasta silloin voi yhteiskunta sovittaa sen suuren vääryyden, mitä se on osottanut äitiyttä kohtaan.

E. V.

Palvelijain 4:s edustajakokous

alkoi Tampereella lauantaina 17 p. t. k. klo 10 aamupäivällä. Edustajia oli ilmoittautunut 85, edustaen yhteensä 7,000 palvelijaa.

Tampereelaisten puolelta lausui edustajat tervetulleiksi Jukka Pohjola, jonka jälkeen kokouksen avasi liittohallinnon puolesta Miina Sillanpää. Puheenjohtajaksi valittiin Mimmi Kanervo, Oskari Lylykorpi ja Miina Sillanpää, sekä sihteeriksi hyväksyttiin toimittaja A. Huotari.

Valittiin valiokunta, johon tulivat E. Peltola, A. Pekonen, Ida Aalle, V. Kivisalo, Ida Oksanen, Tilda Öhrnberg, E. Haapalainen, Aura Kiiskinen, Olga Jokisalo, Hilma Ranta.

Rouva Kanervo luki sitten liiton kertomuksen ja tilit jotka osoittivat tuloja 888 mk. 25 p., menot 900 mk. 25 p.; liitolla on siis velkaa 26 mk. Toimikunnalle myönnettiin tilinvapaus.

Kahvit nautittua otettiin keskusteltavaksi Palkkauslain uusiminen, jonka pohjusti Mimmi Kanervo. Vilkkään keskustelun perästä hyväksyttiin seuraava lausunto:

Uudistaen Palvelijaliiton Lahden ja Tampereen edustajakokousten päätökset voimassaolevan palkkaussäännön kumoamisesta sekä asetuen sosialidemokratisen eduskuntaryhmän tätä kysymystä koskevan anomusehdotuksen kannalle, päättää kokous jouduttaakseen tämän nykyhetkellä palvelijoille tärkeimmän kysymyksen ratkaisua

että palvelijaliiton tulee tehdä kaikki voitavansa saadakseen persoonallisen agitatorin, lentolehtisten, kokousten y. m. tehokkaiden keinojen avulla työläisille etenkin palkkollisille tiedoksi se suuri juopa, joka on olemassa sosialidemokratian ja porvarillisten palkolliskysymystä koskevien eduskuntaesitysten välillä.

että eduskunnan palvelijain kysymystä käsitellessä kaikkialla maassamme työväen järjestöjä kehoitetaan panemaan toimeen kokouksia, joissa ilmaistaan syvien rivien tahto asiassa,

että palvelijain liittotoimikunnan sopivaksi harkitsemansa, erityisenä »palvelijain päivänä» pestausajalla asia saatetaan mahdollisimman pontevasti esille, sekä

että kaikkialla, missä palvelijain liike on kyllin voimakas, kieltäydytään ottamasta vastaan vuosikontrahteja, jonka sijaan on vaadittava vapaa välipuhe, joka kuukauden irtisanomisen perästä jommaltakummalta puolen tahansa raukeaa.

Paikanvälitystoimistojen järjestäytymiskysymyksen alusti Miina Sillanpää tehden selvää toimistojen tähänastisesta valasta ja miten se olisi tulevaisuudessa järjestettävä. Kysymyksestä hyväksyttiin lausunnoksi,

että on vaadittava yksityisten paikanvälitystoimistojen lopettamista,

että on sallittava ammattikuntain ylläpitää paikanvälitystoimintaa omaa ammattikuntaansa varten, ja

että on velvoitettava kuntia tarpeen mukaan ylläpitämään maksutonta työnvälitystoimistoa.

Alaikäiset palkollisammattissa, jonka alusti Miina Sillanpää, herätti erittäin vilkkaan keskustelun. Tuotiin erittäin räikeitä epäkohtia esiin siitä, miten voidaan alaikäisiä räikätä ollenkaan tarvitsematta pelätä lakia. Sillä laki suojelee ainoastaan eläimiä vaan samainen laki antaa ihmisille oikeuden kurittaa ruumiillisesti alaikäistä, jos isäntä sen hyväksi näkee. Vaadittiin alaikäisten suojelulain ulotuttavaksi myöskin palvelijoille samaan suuntaan kuin tehdasalalla.

Miten työpäivän lyhennys voitaisiin saada toteutetuksi erittäinkin naisille maaseudulla, alusti Mimmi Kanervo ja Ida Oksanen. Ensinmainitun alustus kosketti erikoisesti maaseutuoloja, kuvaillen, miten työpäivän lyhennys, joka on joissain paikoissa jo saavutettu miespalkkollisille, ei ollenkaan ole tullut naisten osaksi, vaan on heidän työpäivänsä yhä eteenpäin 14 ja 16 tuntia. Ehdotti, että lyhemmän työpäivän saavuttamiseksi on palvelijain tehtävä vaatimuksia kautta maan. Keskustelussa puolustettiin suvella 10

tuntista työpäivää ja talvella 7 tuntista, sekä että pyhänä työtuntien luku ei saisi kohota 4 tuntia suuremmaksi. Lähetettiin valiokuntaan.

Kysymyksen ammattikouluista, alusti Ida Oksanen, huomauttaen, miten tärkeä tekijä palvelijain vaatimuksissa on ammattitaidon kohottaminen. Miten joka ammatissa keksinnöt astuvat ihmisten palvelukseen ja miten kansallinen kehittyminen vaatii, että talousalalla myöskin ryhdytään kehittämään kansalaisia, oikeen niitä pohjakerroksia, joiden eteen ei ole tähän saakka mitään uhrattu, jota vastaan korkeakoulut nielevät niin äärettömiä summia. Tulevaisuudessa kun kehitytään täytyy jo yksin renkimiehen käydä jonkunlaista oppia, samoin karjankoitajain ja ruuanlaittajain. Vilkkään keskustelun jälkeen hyväksyttiin lausunnoksi

että on velvoitettava sekä kuntia että valtiota toimeenpanemaan tarkoitustaan vastaavia ammattikouluja, joissa opetus olisi maksutoin.

Sunnuntai-iltapäivällä oli kutsuttu yleinen palvelijain kokous, jossa puhui lida Aalle, Mimmi Kanervo ja Miina Sillanpää. Vleisöä oli tuvan täysi ja porstua puolillaan.

Sunnuntai-iltana olivat tamperelaiset hommanneet illanvieton, jossa oli puheita, runoja, laulua, näytöksiä ja taas puheita pitkin iltaa. Hauska juhla loppui puolenyön aikaan nuorten leikkiin, jota vanhat harmaahapsiset hymyillen katselivat.

Maanantaina jatkui kokousta, josta ensi numerossa.

Miina S.

Naisosastoille ja työväenyhdistyksille Turun läänin eteläisessä vaalipiirissä.

Koska ei ole näkynyt sanomalehdissä mitään kerrottavan, että olisi osastoissa tai yhdistyksissä valittu naisedustajia piirikokoukseen t. k. 27 p:ksi, niin tahtoo naisten piiritöimikunta vielä täten muistuttaa tästä tärkeästä asiasta, että se ei jäisi huomioon ottamatta. Toimikunnalle voidaan edeltäpäin ilmoittaa kirjeellisesti jos halutaan asuntoa kokouksen ajaksi. Samoin olisi suotavaa, että lähetettäisiin valtakirjat ennen kokousta osotettuina myöskin naisten piiritöimikunnalle, Turun Työväenyhdistykselle. Kokouksessa esille tulevain keskustelu kysymysten alustajat ovat seuraavat:

»Palkollissääntö», alustaa Tekla Tuomola.

»Aviottomain lasten ja äitien asema», alustaa Elviira Vihersalo.

Agitationin järjestäminen, alustaa Riika Koskinen.

Turun l. etel. vaalipiirin

sos. dem. naisten piiritöimikunta.

Uuden yhteiskunnan päätehtäviä täytyy olla suuremman huomion omistaminen tulevalle sukupolvelle. Jokainen syntyvä lapsi on tervetullut lisä yhteiskuntaan, joka siinä edelleen elämisensä ja edistymisensä mahdollisuuden; se tuntee myöskin velvoitusta voimiensa mukaan auttaa tuota uutta olentoa.

Aug. Bebel.

Työläisnaisten Sanomalehti- osuuskunnan (r. l.) Säännöt.

(Jatk.)

12 §.

Osuuskuntaa edustaa hallitus, johon kuuluu viisi varsinaista ja kolme varajäsentä, jotka valitaan toimeensa kolmeksi kalenterivuodeksi kerrallaan. Varsinaisista jäsenistä eroaa ensimmäisenä toimintavuonna yksi ja kunakin seuraavana kaksi. Varajäsenistä eroaa vuosittain yksi. Eroamisvuoron määrää aluksi arpa, sittemmin toimiaika. Uudestaan valitseminen on sallittu.

13 §.

Hallituksen tehtävänä on 1) lain ja näiden sääntöjen sekä osuuskunnan kokouksessa annettujen laillisten osotusten mukaan kaikella ahkeruudella ja huolella sekä laissa säädetyn vastuuvollisuuden alaisena hoitaa osuuskunnan asioita; 2) tehdä osuuskunnan puolesta sitoumuksia, jotka ovat osuuskunnan toimintaa varten tarpeellisia; 3) antaa ja peruuttaa prokura; 4) määrätä, millä tavalla osuuskunnan palvelukseen mahdollisesti tarvittavat henkilöt ovat otettavat ja siitä erotettavat; osuuskunnan kokouksen antamien ohjeiden mukaan päättää, missä määrin osuuskunnan liikettä on laajennettava ja uusiin yrityksiin ryhdyttävä; 6) määrätä ne ehdot, joilla osuuskunta myy julkaisujaan; 7) määrätä tilinpäätöksen perusteet; 8) laatia vuosikertomus ja antaa se ynnä tilintarkastajain kertomus, osuuskunnan kokoukselle; 9) jättää osuuskunnan kokoukselle laatimansa ehdotus vuosivoiton käyttämisestä; 10) valmistaa lain ja näiden sääntöjen mukaan osuuskunnan kokouksessa esiintyvät, tahi muuten sen käsiteltäväksi ilmoitetut asiat; 11) aikanaan jättää Helsingin kaupungin maistraatille Osuustoimintalain 34 §:ssä mainitut luettelot ja ilmoitukset osuuskunnan jäsenistä sekä ilmoitukset osuuskunnan hallituksessa tapahtuneista jäsenten muutoksista.

Osuuskunnan toiminimen kirjoittavat hallituksen puheenjohtaja ja yksi varsinainen jäsen kumpikin yhdessä.

14 §.

Hallitus valitsee keskuudestaan puheenjohtajan, varapuheenjohtajan ja rahastonhoitajan. Esteen sattuessa hallituksen puheenjohtajalle tai jäsenelle, astuu puheenjohtajan sijaan varapuheenjohtaja ja jäsenen sijaan puheenjohtajan siihen kutsuma jäsen.

15 §.

Hallitus kokoontuu puheenjohtajan kutsumuksesta tarpeen vaatiessa ja on päätösvoipa kun puheenjohtaja ja kaksi jäsentä on saapuvilla.

Hallituksen kokouksissa laaditaan pöytäkirja, jossa hallituksen tekemät päätökset mainitaan. Pöytäkirja on heti kaikkien saapuvilla olevien jäsenten allekirjoitettava. Hallituksen kokouksiin on jokaisella osuuskunnan jäsenellä valta antaa kirjallisia ehdotuksia, joihin katsoo syytä olevan. Jos hallitus katsoo tarpeelliseksi, jättäköön asian lausuntonsa ohella osuuskunnan kokouksen päätettäväksi. Jos hallitus asian päättää, tulee sen antaa siitä tieto asianomaiselle.

16 §.

Osuuskunnan tilit päätetään kalenterivuosittain. Tili-kirjat, hallituksen vuosikertomus sekä kaikki osuuskunnan